

I. Robotok kinematikája és geometriai modellje

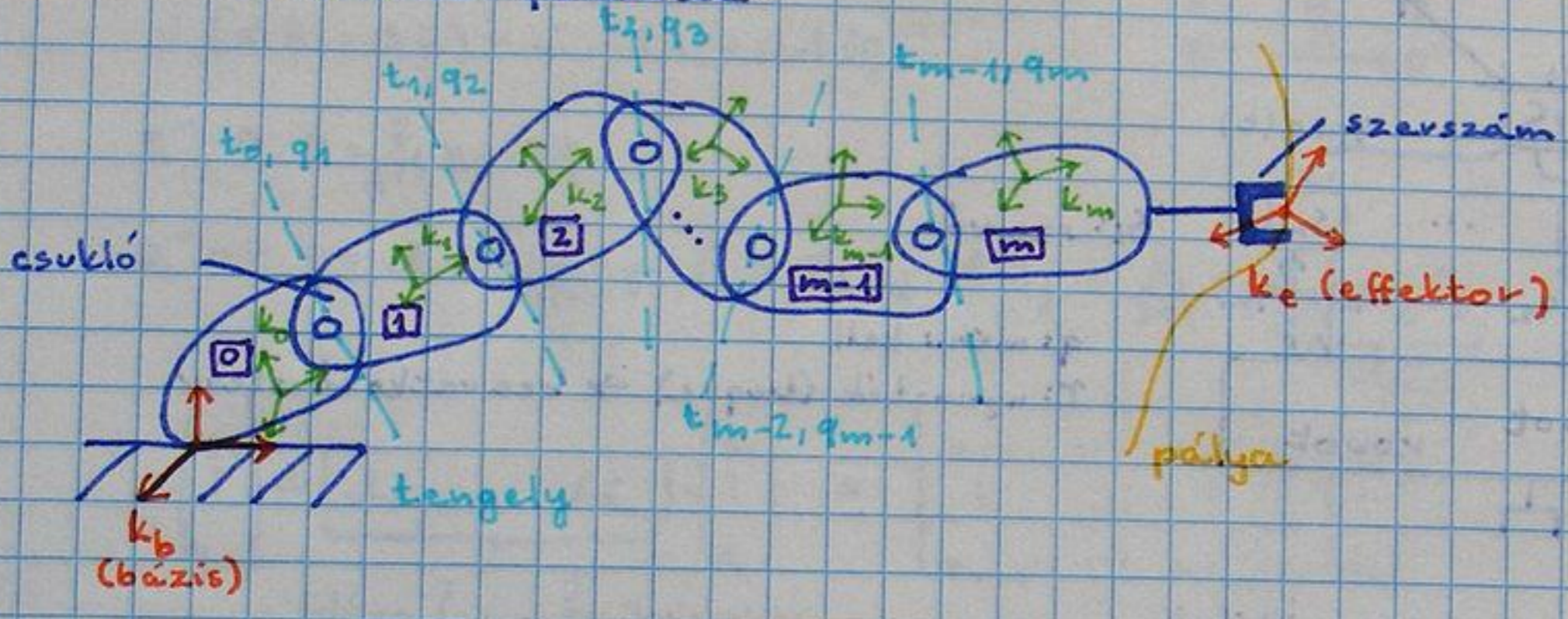
2009. 02. 10

IIT: Lantos
 Kiss Bálint
 Harmati István
 12h (vizsgában 20p)
 edu.iit.bme.hu
 6 részből áll
 1-4L, 5H, 6K
 könyvi Robotok irányítása

Fegyzetben: Robotok programozása

1) Robotikai alapfogalmak:

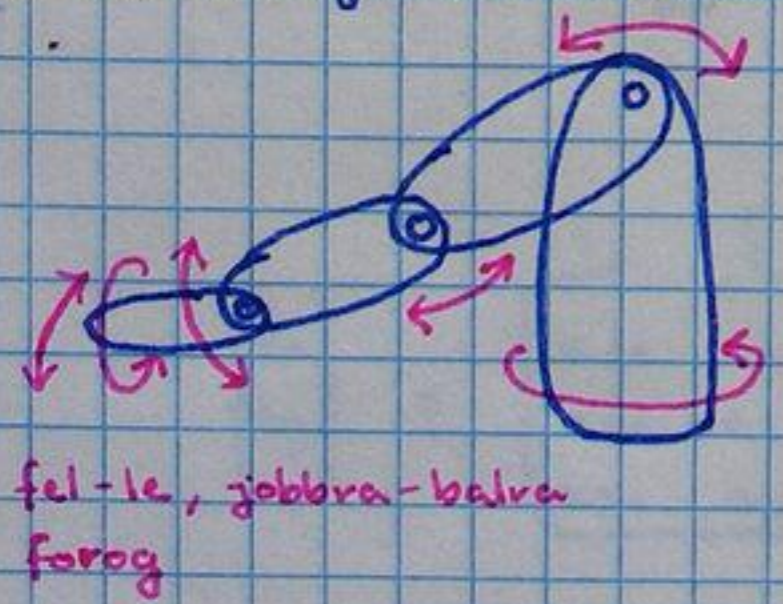
- robot:
- irányított mechanizmus
  - előírható pályán mozog (mobilis robotok, rögzített robot)
  - előírható feladatok

csukló: egy szabadságfóval rendelkezik
 q_m : indexe annak, amit a csukló mozgat
 tengely: forgatható (fogaskerék)
 mozgatható (fogaslégzeis)

pozíció

- TCP: True Center Point k_b szerint megadva
- orientáció k_e szerint
- effektor: munkavégző eszköz (E)
- mechanikai szabadságfok: összes szegmens térbeli helyzetét le tudja írni (csuklók számától függ)
- meresség: két koordináta rendszer (kerék)

- Emberi kar:
- 6 forgás $\rightarrow$ 6 csukló $\rightarrow$ 6 szabadságfok
  - orientáció, 3 szabad
  - elágazás nélküli (ember modellezésénél már lenne elágazás)
  - nyílt láncú
  - merev testű

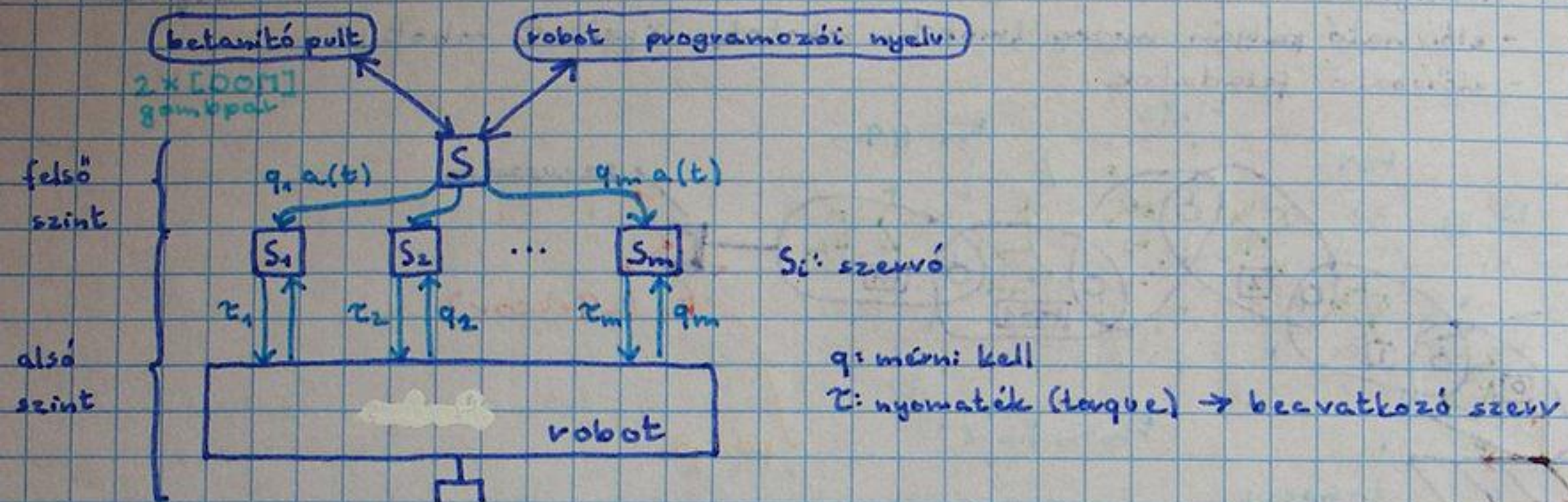
k_i : csuklóknál a tengelyre helyezük az origót $\rightarrow$ gömbi geometria
 dinamikánál a tömegközéppontba jó helyezni (TKK változhat)

Szegmens (link):	$0, 1, \dots, m$
Csukló (joint):	$t_0, t_1, \dots, t_{m-1}$
Csukló koordináta (joint variable):	$q_1, q_2, \dots, q_m$ (1 szabadságfok)
Rotációs csukló (revolute joint):	R
Transzlációs csukló (prismatic/sliding joint):	T
Csuklóképlet:	RRTRRR (6 szabadságfokú)
Szabadságfok (dimension of freedom):	6-DOM

2.) Végberendezés (end effector):

- megfogó (gripper) $\Rightarrow$ anyagmozgató robot; mechanikus vagy szervós (1-DOF)
  - szerszám (tool) $\Rightarrow$ szerelő robot (reassembly)
  - ponthegesztő berendezés (spot welding)
  - ívhegesztő berendezés (arc welding)
  - festékszóró pisztoly (painting gun)
- $\Rightarrow$ technológiai robot

3.) Hierarchia:

S_i rendszer:

- motor, áttétel
- érzékelő (q_i)
- alapjel ($q_i a$)
- hiba: $q_{ri} = q_i a - q_i$
- szabályozási algoritmus
- teljesítményi elektronika (PWM $\rightarrow$ τ_i)

4.) Irányítási módok:

- pont-pont irányítás (Point to Point)
 $q_i a(t) \rightarrow$ csak a célhelyzet
ütközésvészély
- folytonos pálya irányítás (Continuous Path Control)
 $q_i a(t)$
kisebb az ütközésvészély
- koordinált mozgás

5.) Érzékelők:

- belső:
- q_i
  - $\dot{q}_i$ (csuklópóltozó sebessége)

- külső:
- pozíció / orientáció
  - lézertechnika
  - sztereó technika
  - erő / nyomaték érzékelő (6-komponensű)